

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Arnestvs Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Sanctæ Pragensis Ecclesiæ
Archiepiscopus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

etiam auspicijs, *DEI Matrem* amandi, itaque de ea ejusque laudibus sanè perelegantem *Librum* (cujus ego exemplar in vetusta Bohemiæ Bibliotheca inventum, pulcherrimo scripturæ antiquissimæ genere exaratum apud me seruo) *Arnesto* probandum obtulit. Habet is Liber in singulos anni dies, Lectiones ex sanctis Patribus concinnatas, magnâ semper Divæ Virginis commendatione. Neque ex vano titulum libro fecit *Laus MARIÆ*; nam quidquid veteres Græci, Latiniq; Ecclesiæ Patres in laudem Virginis attulere, complectitur, novis semper ac novis quotidie laudibus. Non existimo unquam hoc justum Volumen ad typum pervenisse, optabile foret si Patronum inveniret. Præfixa est Libro *Arnesti* probantis authoritas, quam approbationem, (quia singularem in *DEI Matrem* amorem sapit) non erit abs re forsitan hoc loco recitare.

ARNESTVS DEI & Apostolicæ
Sedis gratiâ Sanctæ Pragensis Ec-
clesiæ Archiepiscopus.

Universis & singulis Clericis, secularibus & Religiosis cujuscunque statûs, aut conditionis, aut præminentia existant jure ordinario nobis subjectis, ac omnibus Christi fidelibus, per & infra nostram Dioecesim constitutis salutem in Dño sempiternam. Notum sit Vniversitati Vestræ, quòd accedens ad nostram præsentia Venerabilis in Christo Frater & Dominus, Dominus Mienhardus de Nova-Domo electus Ecclesiæ

clesiæ Trident; exhibuit, & præsentavit quendam libellum nuper de novo editum, ad laudem & honorem Beatissimæ MARIÆ Virginis, qui intitulatur laus MARIÆ, petens à nobis cum instantia, quatenus benignius annueremus, ut per Clericos nostræ Diœcesis, quibus placeret, & quorum corda rangeret Spiritus sanctus, series dicti Libri ad cursum Beatæ Virginis successivè pro lectionibus legeretur, non obstantibus lectionibus ad cursum ipsum ab antiquo legi assuetis, & constitutione nostra, & prædecessorum nostrorum quacunque, & nihilominus dictas lectiones devotè legentibus certas Indulgentias ad promerendum vitam æternam concederemus. Nos itaque precibus huiusmodi justis & rationabilibus favorabiliter annuentes, & præsertim per hoc Venerabili & intemeratæ Virgini MARIÆ, ex cuius partu felicissimo de super cœlestis throni fulgore, humano generi non ambigimus, imò apertè cognoscimus, interminabilis felicitatis augmentum divini muneris incessabili profluvio derivari, speciale præconium laudis procurare & efficere cupientes, omnibus verè poenitentibus, contritis & confessis, qui dictas lectiones de novo compilatas ad cursum legerint devotè, pro qualibet die, XL. dies

Indul

Indulgentiæ de injunctis eis pœnitentijs misericorditer in Domino condonamus, insuper præfenti constitutione misericorditer dispensamus: Quòd hi, qui hujusmodi novas lectiones tenuerint, ad alias quæ priùs legi consuetæ sunt, ut præfertur, non sint aliquatenus alligati & adstricti harum, quibus sigilla nostra sunt appensa testimonio litterarum. Datum in Raudnicz Anno Domini M. CCC. LVI. die XXII. mensis Decembris.

Haftenus *Arnesti* litteræ, quas ea de causa attuli, nè hoc quoq; , ut cætera, sancti Viri monumentum periret. Utinam, si quid in veteribus Bibliothecis ad *Arnestum* spectans reperiatur in posterum, ad gloriam viri olim tam honorati augendam, vulgetur!

Jam ad alterum, quod in capitis titulo narraturum me promiseram, accingor: Tanta annis illis pestilentia *Europam* invaserat, ut *vivi sepeliendi mortuis agre sufficerent*, ut loquitur *Raynaldus*. Descripsere hanc tantam calamitatem plurimi eorum temporum Scriptores, ac præcipuè *Petrarcha*, qui eam ab A. 1348. usque ad 1361. ait, *sepius orbem transcurrisse*. Nec *Bohemiam* malum pepercit, quanquam historicorum nostrorum silentium mirari satis non possum, qui eam aut præterierunt, aut obiter inveniunt. Neq; dubium mihi unquam fuit, *Arnestum* Archiepiscopum, Principem bono populorum genitum, mira quædam (ut postea in Fame) in tanta temporum calamitate ad corporum & animorum salutem egisse, sed ut dixi, destituebar historicorum præconio. Nuper cum aliud agens in *Bibliotheca S. I. Crumloviensi* libellum quendam *Adami de Winorze Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis Archidiaconi* legerem, de *Arnesto*, quod optabam, inveni. Est liber hic Anno 1599. *Praga* editus, cum *Bohemiam pestis* vexaret, nève sine autoritate scriptum putes, præfixa libro est

Pestis in toto orbe regnat.

Annal. Eccl. Tomo XVI.

an. 1351. & alibi 1348.

Cranz. in

Vandalia l. 2.

C. 29.

Petrarcha l. 3.

ver. senil. ep. 1.

Rehdorff. &

Argent. in

Chronico.

Admonitiones

ad populum &

Orationes in

peste 1599. A-

dami de VVi-

norze.

Da

Berca:

Arnestus irā
DEI feliciter
extinguere
conatur.

Nota.

Berco laudatissimi sub Clemente VIII. Pragensium Antistitis ad populum admonitio. Ex eo igitur libello censura Archiepiscopi, & prefatione probato & honorato, & à viro nobilitate & doctrinā insigni conscripto, ea quæ de *Arnesto* f. leguntur, totidem propè verbis ex Bohemico reddam: *Cùm*, inquit, *sub Carolo IV. Divina Majestas. Regnum Bohemia bonis omnibus locupletasset, aurò, & argento ditasset, homines ut sit, nimia felicitate & opulentiā gravante, in plurima lapsi sunt vitia; quare offensū Numen, gravi peste immisā Regnum afflixit, eaq; tam fonticā, ut qui egrotare cepisset, ipso protinus die miserrimè, summòq; cum cruciatu animam exhalaret. Fidelis Pastor gregis sibi concrediti Arnestus Archiepiscopus, videns gravem DEI manum super peccatores extensam, cū is esset, qui, ut sacra littera loquuntur, inventus est justus, & in tempore iracundie factus est reconciliatio, nulli pepercit labori, viasq; omnes populo monstravit, quibus à se DEI indignationem avertere, & placare Numen offensum posset. Quare cū in Arce Carlsteinensi pretiosissimas Sanctorum corporum Reliquias A. 1357. composuisset, post Cesaream in urbe Metensi coronationem advectas, ad correctionem sibi concrediti populi eorum animum convertit, in eademq; arce eodem autumno in presentia Caroli Caesaris patentes litteras toto Regno spargendas scripsit ad omnes sibi subiectos, quarum Exemplar fide dignissimum apud Cathedralē nostram Ecclesiam hucusq; servatur, cujus epistola principium istud est: Quandoquidem, ut innumeris constat exemplis, aegritudinem animæ, aegritudo quoq; corporis saepe consequi solet, & post emendationem vitæ, divina vindicta plaga avertitur à populis; hinc nuper evenit ante pauculos hosce annos, ut cū gravis Pestilentia, ob multitudinem & magnitudinem criminum nostrorum in Patria regnaret, nosq; plagis admoniti, penitentiam egimus, & peccata iterare cessavimus, plaga quoq; nostra etiam cessavit; at nunc, cū ad peccata priora, ut canes ad abominabilem vomitum redire solent, nos quoq; revertimur, & forsitan (quod non sine amaritudine nostri cordis adijcimus) non veremur pejora prioribus perpetrare, Pests rediens gravius in nos incumbit. In priori sanè pestilentie tempore, hominibus afflatis Misericordia DEI nos ad penitentiam*

nitendum dies, ut plurimum, concedebat, nunc verò eo quo afflan-
tur die, subito ut animalia ratione carentia exturbantur è vita, &c.

Hoc ab *Arnesto* litterarum frustulum Scriptor citatus retu-
lit, reliquum, etsi maximè cuperem nancisci, non potui. Addit ta-
men, quæ tum in Bohemia peste regnante statuerit *Arnestus*: erant,
inquit, per totam Bohemiam quotidiana constituta Sacra, ac præ-
cipuè die Mercurij ac Veneris supplicatio publica ducebatur, canen-
bantur Litania, sequebatur ad populum exhortatio, cujus argumen-
tum semper esset pœnitentia, & quàm noxium foret, eam procrastina-
re; monebantur, ut, præter esuriales, qui incidebant, dies, die
Mercurij carnibus abstinerent, potationes, omnémq; scurrilem latio-
riam omitterent, & injurias mutuò condonarent. Hæc citatus
ille liber, qui cum præterea de *Arnesto* contineat nihil, caput hoc
concludo. Ex his tamen pauculis, velut ex ungue, licebit conijcere,
quantâ fortitudine, murum sese pro domo DEI objecerit *Ar-
nestus*, quantùmque ad iracundiam Divini Numinis placandam,
contulerit.

Pietatis ope-
ra Pestilen-
tiaz tempore,

Notæ in Caput XVI.

Mainhardus de Nova-Domo. Plures Main-
hardos de Novadomo in historiis legimus, sed hic, de quo
nobis sermo, non est Mainhardus, ille armis inclytus, qui
Taboritarum temporibus egregiam Catholicæ rei navavit operam, qui-
que Taboritas hæreticos in campis ad Kolinum singulari stratagemate
exceptos occisione occidit, de quo memorabili factò Sylvius, Hagek,
Dubravius, Cochlaus ac Theobaldus scripserunt. Mirum tamen
alicui videatur, nullam hujus Mainhardi Episcopi Tridentini apud
historicos nosros, & Paprociu n de Familia Dominorum de Nova-
domo scribentem, extare memoriam. Fuerunt verò illis seculis com-
plures ex Nobilitate Bohemæ, qui ad Episcopatus extra Patriam
sunt promoti, aut postulati, ut de Rosenibus, Novodomenibus,
Waldsteini's, Sternbergicis, aliisq; pluribus constat.

Ex Bohemica
Nobilitate
complures
Episcopi &
Archiepisco-
pi. Vide lib.
nostr. Noti-
tia Regni
Bohemiz.